
§ 173**Tilinpäätös ja toimintakertomus 1.1.-31.12.2025**

PPHVADno-2026-9080

Valmistelija / lisätiedot:

Anu Vuorinen, strategia- ja talousjohtaja, anu.vuorinen@pohde.fi

Liitteet

1 Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen toimintakertomus ja tilinpäätös 2025

Tausta

Lain hyvinvointialueesta mukaan aluehallituksen on laadittava tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Aluehallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen aluevaltuuston käsiteltäväksi. Aluevaltuuston tulee käsitellä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Hyvinvointialuelain 117 §:n mukaan hyvinvointialueen tilinpäätökseen kuuluvat tuloslaskelma, tase, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätökseen tulee sisällyttää myös konsernitilinpäätös (hyvinvointialuelaki 118 §).

Hyvinvointialuelain 119 pykälässä säädetään toimintakertomuksessa. Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys aluevaltuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista hyvinvointialueen ja konsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi hyvinvointialueen tai konsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Lisäksi toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotustoimista. Samoin on esitettävä selvitys hyvinvointialueen ottamien pitkäaikaisten lainojen lisäyksistä ja investoinneista.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat aluehallituksen jäsenet sekä hyvinvointialuejohtaja. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan (11 §) aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta.

Keskeisiä nostoja vuoden 2025 tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Vuonna 2025 Pohteen toiminta on jatkanut vakiintumistaan. Palveluja on uudistettu, tuottavuus- ja taloudellisuustoimenpiteet ovat edenneet ja taloutta on saatu oikaistua.

Hyvinvointialueen uuden aluevaltuuston toimikausi alkoi 1.6.2025.

Uuden hyvinvointialuestrategian valmistelu käynnistyi kesällä 2025 aluevaltuuston

johdolla, ja hyvinvointialueen strategia hyväksyttiin aluevaltuustossa 10.11.2025.

Hyvinvointialueen vuoden 2025 alkuperäinen talousarvio hyväksyttiin noin 9 miljoonaa euroa ylijäämäisenä. Vuoden 2024 tilinpäätöksen ollessa talousarviota vähemmän alijäämäinen, aluevaltuusto päätti keväällä 2025 muuttetusta talousarviosta, jossa tavoitteeksi vuodelle 2025 asetettiin noin 37 miljoonan euron ylijäämä. Tuottavuus- ja taloudellisuustoimenpiteissä edettiin suunnitelmallisesti, ja vuoden 2025 tilinpäätös muodostui toimintavuoden päättyessä noin 57,3 miljoonaa ylijäämäiseksi.

Myös konserniyhtiössä tavoitteissa edettiin pääosin suunnitelman mukaisesti vuonna 2025. Konsernin tulos muodostui ylijäämäiseksi ollen 58,2 miljoonaa.

Vuoden 2025 jälkeen alijäämää tuleville vuosille jää katettavaksi noin 68,6 miljoonaa euroa poistoeron muutos huomioiden.

Pitkäaikaista lainaa nostettiin vuonna 2025 yhteensä 75 miljoonaa. Investointien toteuma oli 92,7 miljoonaa euroa.

Pohteen toiminnan ja palvelujen kehittämistyötä toteutettiin vuonna 2025 suunnitelmallisesti. Sote-järjestämissuunnitelman ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen toimenpiteet ovat pääosin edenneet tavoitteiden mukaisesti. Haasteita on liittynyt sote-palveluissa hoito- ja palvelutakuiden toteutumiseen. Jonojen purkua toteutettiin tehostetusti somaattisessa erikoissairaanhoidossa ja psykiatriassa. Toimialueiden kehittämistoimenpiteitä on kuvattu tarkemmin tilinpäätöskirjassa.

Henkilöstön osalta lähtövaihtuvuus on vähentynyt vuoden takaiseen ajankohtaan nähden. Palkallinen työpanos on ollut korkeammalla tasolla kuin edellisvuoden vastaavalla seurantajaksolla. Sairauspoissaoloprosentti on sama kuin vuotta aiemmin. Koulutuspäivien määrä suhteessa palkalliseen työpanokseen on toteutunut strategisen tavoitteen mukaisesti. Hakijamäärät avoimiin toimiin ja virkoihin ovat kasvaneet huomattavasti aiempaan verrattuna.

Pohteen tilinpäätös vuonna 2025

Vuoden 2025 talousarvio ja 2025–2027 toiminta- ja taloussuunnitelma hyväksyttiin aluevaltuustossa 16.12.2024 (127 §). Aluevaltuusto muutti talousarviota kolme kertaa; 26.5.2025 (15 §, tarkentunut valtion rahoitus, tarkentuneet poistokulut, rahoituslaskelman muutokset), 15.9.2025 (26 §, tuotto ja kuluarvioiden muutokset ml. Oulaskankaan profiilimuutos ja luottotappioiden tarkentumisen toimialueiden välillä sekä tarkentunut valtion rahoitus) ja 15.12.2025 (§ 51 jononpurkurahan kohdistaminen, luottotappioiden määrärahan kohdistaminen, toimialueiden väliset määrärahasiirrot, nettorahoituskulujen tarkentuminen, investointimäärärahan tarkentuminen, pitkäaikaisen ja lyhytaikaisen lainan määrän tarkentuminen).

Joulukuussa 2025 talousarvion tulosta ei enää muutettu aluevaltuuston käsittelyssä, vaan tulos säilyi muuttetussa talousarviossa 37 miljoonan euron tasolla. Alustavan arvion mukaan loppuvuodesta 2025 oli nähtävissä, että tulos saattaa muodostua

talousarviotasoa paremmaksi. Tilannekuvasta informoitiin muun muassa kokouksissa, iltakouluissa ja seminaareissa hyvinvointialueen johtoa ja luottamushenkilöitä.

Joulukuun toteumaan sisältyi kuitenkin vielä loppuvuodesta merkittävä epävarmuutta muun muassa tulokertymästä sekä tuottavuus- ja taloudellisuustoimenpiteiden lopullisista vaikutuksista. Lisäksi Pohteen toiminnan ensimmäiset vuodet ovat olleet talouden kehitykseltään poikkeavia, joten myöskään historiatiedon pohjalta ei ollut mahdollista ennustaa tarkkaa loppuvuoden talouden kehitystä.

Erityisesti tuotoissa näkyi muutettua talousarviota parempi toteuma. Myyntituotoista muille hyvinvointialueille kertyi budjetoitua ja myös vuoden 2024 toteumaa parempi tulos. Samoin täyskustannuskorvausten tuottojen, muiden valtion korvausten ja muiden myyntituottojen tulokertymät olivat arvioitua suurempia. Lisäksi sosiaalitoimen ateriatuotot nousivat sekä budjetoitua että vuoden 2024 tasosta.

Toimintakulujen toteuma jäi kokonaisuutena lähelle muutetun talousarvion tasoa, vaikka eri kuluerien välillä olikin vaihtelua. Henkilöstökuluissa ja asiakaspalvelujen ostoissa näkyi ylitys talousarvioon, mutta tätä pystyttiin kattamaan muiden toimintakulujen alituksilla. Erityisesti muiden palvelujen ostot sekä avustukset jäivät alle budjetoitun tason.

Tulosta paransi myös toimintakatteen alapuolisista eristä nettorahoituskulujen jääminen noin kaksi miljoonaa alle talousarvion tason. Toisaalta poistojen toteuma nousi muun muassa purkupoistojen tarkennukset huomioiden noin miljoonaa euroa yli muutetun talousarvion.

Lopulliseksi tilinpäätöksen tulokseksi muodostui 57,3 miljoonaa, joka on lähellä sitä tilannekuvaa, josta hyvinvointialueen johdolle ja luottamushenkilöille oli viestitty vuoden 2025 viimeisellä kvartaalilla.

Nostoja toimialueiden taloudesta ja sitovista tavoitteista

Talousarviossa 2025 on sitoviksi tavoitteiksi aluevaltuustoon nähden päätetty toimialueiden ulkoiset toimintakatteet pl. konsernipalvelut. Konsernipalveluiden sitova tavoite on ulkoinen toimintakate ilman tarkastuslautakuntaa sekä tarkastuslautakunnan ulkoinen toimintakate. Lisäksi sitovana tavoitteena toimialueilla ovat investointien bruttosummat. Toimintakatteen alapuolisista eristä sitovina tavoitteina ovat antolainauksen lisäykset ja vähennykset sekä pitkäaikaisten lainojen lisäys ja vähennys ja lyhytaikaisten lainojen muutos.

Euromääräisesti ja prosentuaalisesti suurimmat toimintakatteen ylittäjät olivat perhe- ja sosiaalipalvelut ja OYS-psykiatria 8,3 miljoonaa euroa (2,7 %), ikäihmiset 5,9 miljoonaa euroa (1,9 %) ja vammaispalvelut 3,9 miljoonaa euroa (2,3 %).

Euromääräisesti ja prosentuaalisesti suurimmat toimintakatteen alittajat puolestaan olivat konsernipalvelut pl. tarkastuslautakunta 18,0 miljoonaa euroa (5,0 %), järjestämistoiminto 2,8 miljoonaa euroa (18,0 %) sekä pelastustoimi 2,9 miljoonaa euroa (8,8 %).

Konsernipalveluissa (pl. tarkastuslautakunta) toimintatuotot ylittyivät 5,4 miljoonaa euroa, joka johtui ICT-muutostuesta, pysäköinti- ja vuokratuotoista ja Kela-korvauksesta. Konsernipalveluiden toimintakulujen alitukseen 12,4 miljoonaa euroa vaikuttivat mm. tietohallinnon järjestelmäinvestointien siirtyminen tuleville vuosille, uuden sairaalan energia- ja ylläpitokulujen pienempi toteuma, asiantuntijapalveluiden ja työterveyspalveluiden ostojen alitukset, ateria- ja puhtauspalveluiden toiminnan tehostaminen sekä inhouse-yhtiöiden parempi tuloutus.

Järjestämistoimintojen toimintakulut alittuivat 4,7 miljoonaa euroa, liittyen tutkimus- ja kehittämistoimintaan sekä hankkeisiin. Myös opetustoiminnan kustannukset alittuivat koulutuskorvauksiin liittyen. ICT-palveluiden ja muiden palveluostojen alitukset johtuivat järjestelmäkehityksen viiveistä ja yleisestä kulujen karsimisesta.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa sekä OYS-psykiatriassa toimintatuotot ylittyivät 3,5 miljoonaa euroa, joka johtui muun muassa kotoutumiskorvausten paremmasta toteumasta. Toimintakulujen ylitykseen, 11,7 miljoonaa, vaikuttivat henkilöstökuluissa työaikakorvaukset ja lomapalkkavelka sekä onnistuneet rekrytoinnit. Asiakaspalvelujen ostot toteutuivat talousarvota suuremana lasten, nuorten ja perheiden erityispalveluissa sekä aikuisten erityispalveluissa ja omaishoidon tuessa.

Ikäihmisten palveluissa toimintatuotot ylittyivät 6,3 miljoonaa euroa, joka johtui erityisesti kotiin annettavien palveluiden maksutuotoista. Toimintatuottojen toteuma oli edellisvuoden toteumaa pienempi. Kotiin annettavissa palveluissa maksutuotot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna, mutta ympärivuorokautisen asumisen paikkamäärän väheneminen pienensi tuottoja edellisvuoteen verrattuna. Toimintakulut ylittyivät 12,2 miljoonaa euroa. Ylitys johtui suureksi osaksi henkilöstökuluista. Kotiin annettavissa palveluissa henkilöstökulut ylittyivät talousarvioon ja kasvoivat edellisvuoteen verrattuna. Asumispalveluissa henkilöstökulut vähenivät edellisvuoteen verrattuna palvelujen peittävyiden ja henkilöstömitoituksen laskun myötä. Työaikakorvauksiin sekä lisä- ja ylityökorvauksiin varatut määrärahat ylittyivät. Vuoteen 2024 verrattuna henkilöstökulut kasvoivat 4,7 %. Asiakaspalvelujen ostot ylittivät talousarvion (4,7 miljoonaa euroa), mutta vähenivät edellisvuoteen verrattuna. Kotihoidon palvelujen käytön kasvu lisäsi ostoja. Asumispalvelujen vähentäminen ja yhteisöllisen asumisen hankinnan viivästyminen osaltaan vaikuttivat kotihoidon tarpeen kasvuun.

Vammaispalveluissa toimintatuotot ylittyivät 2,7 miljoonaa euroa, joka johtui muun muassa vakuutusyhtiökorvauksista. Toimintakulujen ylitykseen 6,6 miljoonaa euroa vaikutti henkilöstökulujen kasvu, jonka taustalla olivat työaikakorvaukset, lomapalkkavelka, henkilöstömäärän lisäys ja oman toiminnan vahvistaminen). Asiakaspalvelujen ostot ylitykset näkyivät asumispalveluissa ja henkilökohtaisessa avussa. Avustuksissa oli budjetti ylitystä omaishoidossa sekä henkilökohtaisen avun palkkamenoissa.

Investoinneissa suurimmat alitukset olivat konsernipalveluissa 51,8 miljoonaa euroa (39,3 %) ja sairaanhoidollisissa palveluissa 3,1 miljoonaa euroa (53,2 %). Suurimmat alitukset kohdistuivat rakentamiseen. Rakennusinvestointimenojen alittuminen johtui osittain hankkeiden toteutusajankohtien ja siten menototeuman ajoittumisen

tarkentumisesta. Menoja siis siirtyi vuodelta 2025 tuleville vuosille.

Lyhytaikaisten lainojen muutos jäi 40,0 miljoonaa euroa alle muutetun talousarvion. Marraskuussa muutettua talousarviota laadittaessa vielä näytti siltä, että lyhytaikaista lainaa olisi tilinpäätöksessä enemmän, mutta summa tarkentui vuoden vaihteeseen mennessä.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman eteneminen

Pohteella on laadittu ja toimeenpantu vuosien aikana 2023–2025 kolme kattavaa talouden tasapainotusohjelmaa. Neljäs tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma on valmistelu osaksi vuoden 2026 talousarviota.

Aluevaltuustossa 17.10.2022 hyväksytty sote-järjestämissuunnitelma vuosille 2023–2025 sisälsi talouden tasapainotustoimenpiteitä 40 miljoonalla eurolla. Vuodelle 2023 tästä toteutui talouden tasapainottumista noin 20-25 miljoonaa.

Vuodelle 2024 Pohteella päätettiin 90 miljoonan euron tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma, jonka toteuma kyseisenä vuonna oli noin 56 miljoonaa euroa. Näin ollen osa sopeutuspotentiaalista jäi vuodelle 2025.

Vuodelle 2025 päätettiin aluevaltuustossa neljä merkittävää sote-järjestämissuunnitelmaa täydentävää toimenpidettä, joilla tavoiteltiin noin 20 miljoonan euron vuotuista sopeutusta. Päätökset liittyvät Raahen ympärivuorokautisen päivystykseen, Oulaskankaan sairaalan profiilimuutokseen, sote-keskusverkon arviointiin ja OYS Sairaalapalveluiden henkilöstön tuottavuustavoitteisiin.

Kun huomioidaan edelliseltä vuodelta jatkuneiden tuottavuus- ja taloudellisuus-toimenpiteiden vaikutukset ja uudet päätökset vuodelle 2025, toteutunut talouden tasapainotusvaikutus tilinpäätöksessä 2025 oli noin 105 miljoonaa euroa, joista 49,5 miljoonaa uusia vaikutuksia.

Tilikauden tuloksen käsittely

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle tilikauden 55 867 358,42 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Tuloutetaan kirjattuja poistoeroja suunnitelman mukaan 1 404 144,12 euroa.
2. Kirjataan tilikauden ylijäämä 57 271 502,54 euroa taseeseen edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

Valmistelijan ehdotus

Anu Vuorinen, strategia- ja talousjohtaja (p. 044 365 5473):

Aluehallitus

1. hyväksyy ja allekirjoittaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2025,
2. antaa tilinpäätöksen tilintarkastajan tarkastettavaksi ja lähettää tilinpäätöksen tarkastuslautakunnalle,
3. lähettää tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi,
4. oikeuttaa strategia- ja talousjohtajan tekemään tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen tarvittaessa tilintarkastuksen yhteydessä tarpeelliseksi todettuja tarkennuksia ja teknisiä korjauksia ja tuomaan ne aluehallituksen tietoon ennen aluevaltuuston tilinpäätöksen käsittelyä.
5. esittää aluevaltuustolle tilikauden 55 867 358,42 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:
 - Tuloutetaan kirjattuja poistoeroja suunnitelman mukaan 1 404 144,12 euroa.
 - Kirjataan tilikauden ylijäämä 57 271 502,54 euroa taseeseen edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

Ehdotus

Esittelijä: Ilkka Luoma, hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus hyväksyy strategia- ja talousjohtajan ehdotuksen.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan ehdotuksen.

Anu Vuorinen, Juha Jääskeläinen, Mervi Koski, Leena Mämmi-Laukka, Päivi Peltokorpi, Päivi Lauri, Juha Paloneva, Jaakko Niinimäki, Katri Korolainen ja Petteri Jokelainen olivat asiantuntijoina kokouksessa asian käsittelyn aikana.

Kokouksessa pidettiin asian käsittelyn jälkeen tauko klo 12.01 - 12.45. Anu Plaketti poistui kokouksesta tauon aikana klo 12.45.

Muutoksenhakukielto

§173

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä hyvinvointialuelain 141 §:n mukaan oikaisuvaatimusta tai aluevalitusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Päätökseen liittyvien yksityisoikeudellisten asioiden käsittely kuuluu käräjäoikeuden toimivaltaan.